

Развитие на вноса на стоки през 2012 г.

- Вносът на стоки за периода януари–април 2012 г. се повиши номинално на годишна база, основно в резултат на увеличението на инвестиционните стоки и енергийните суровини. След като през януари вносът на стоки отбеляза минимален номинален ръст от 1.7% на годишна база, от февруари насам темпът се ускори значително и средният за периода януари–април 2012 г. растеж достигна 10.1%. Все пак, той остана по-нисък от средния за 2011 г., което бе свързано в основна степен с по-слабия внос на суровини и материали за експортно-ориентираните отрасли, чиято активност бе негативно повлияна от влошеното външно търсене.



По основни стокови групи най-голямо увеличение (от 30.1% спрямо четирите месеца на 2011 г.) отбелязаха **инвестиционните стоки**, които дори ускориха годишния си темп на нарастване. Всички подгрупи имаха положителни растежи, като отчетливо най-висок ръст и принос имаше подгрупата *резервни части и оборудване*. Висок темп на нарастване се наблюдаваше и в групата на **енергийните ресурси**, като ръстът на *суровия петрол и природния газ* възлезе на 21.7%. Вносът на **потребителски стоки**

също се повиши през първите четири месеца на 2012 г., благодарение на растежа при *храни, напитки и цигари* (с 13.5%) и по-слабия ръст при *дрехи и обувки* (с 2%). За разлика от предходните две години, общо в групата на **суровините и материалите** вносът отбеляза намаление в номинално изражение от 1.4% за периода януари–април 2012 г., което бе обусловено от по-ниския внос при *руди, чугун, желязо и стомана, цветни метали и текстилни материали*. Останалите подгрупи регистрираха увеличение, като по-високо бе при *суровините за производство на храни и химическите продукти*.

- **Суровините и материалите, които са силно зависими от икономическия цикъл, продължиха да имат най-голям дял в структурата на вноса.** Въпреки намалението, което отбеляза вноса на суровини и материали през първите четири месеца на 2012 г., техният дял в общия внос остана преобладаващ – 35%. Водещо място в групата заемат *метални руди и метални отпадъци, чугун и стомана, текстил и артикули от текстил (изкл. облекло)*. Все пак, през годината се наблюдаваше намаление в дела на суровините и материалите на годишна база, докато делът на инвестиционните стоки и на енергийните ресурси се повиши. Водещо място в последните две групи заемат, съответно, *електрически машини, апарати и устройства, и нефт и рафинирани нефтопродукти*, където дяловете значително нараснаха в сравнение с предходните години.

Основни стоки за внос, дял в общия внос	2007	2008	2009	2010	2011	I-V 2012
Нефт и рафинирани нефтопродукти	15.2%	16.1%	14.7%	17.1%	17.5%	20.8%
Електрически машини, апарати и устройства, н.д., части за тях	5.0%	4.7%	5.2%	5.7%	6.3%	9.2%
Метални руди и метални отпадъци	5.9%	4.7%	5.1%	6.9%	7.9%	6.6%
Газ, природен и промишлен	3.0%	3.9%	3.8%	3.9%	4.0%	5.7%
Чугун и стомана	5.3%	5.7%	3.3%	3.4%	4.3%	3.9%
Автомобили, мотоциклети, велосипеди, ремаркета и полуремаркета	8.8%	8.4%	4.2%	3.9%	4.3%	3.6%
Текстил и артикули от текстил (изкл. облекло)	4.5%	3.5%	4.1%	4.1%	3.9%	3.3%
Лекарствени вещества и продукти	2.2%	2.2%	3.6%	3.6%	3.5%	3.1%
Машини и оборудване с общо предназначение и части за тях, н.д.	4.5%	5.0%	4.9%	3.8%	3.6%	3.0%

Източник: НСИ, Групи стоки според Стандартизирана международна търговска класификация (SITC), МФ

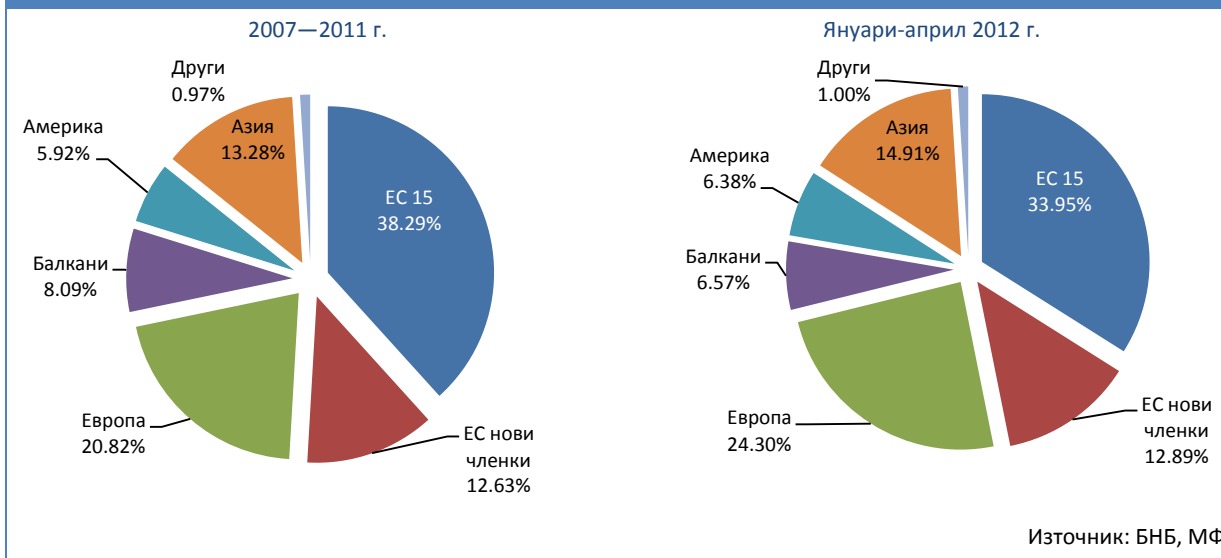
— **Вносът на стоки отбеляза слабо повишение и в реално изражение.** През първото тримесечие на 2012 г. вносът на стоки нарасна с 1.5% в реално изражение (по данни на НСИ за БВП по метода на крайно използване). Подробната групировка на стандартизираната международна търговска класификацията (SITC) показва, че най-голямо реално повишение на вноса е отбелязано в групите *безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн, и машини, оборудване и превозни средства* - нарастването на внесените количества значително превиши повишението на цените (компенсира намалението на цените при втората група) спрямо първите три месеца на 2011 г.¹ Влиянието на цените е определящо за номиналния растеж на вноса при групите *минерални горива, масла и подобни продукти (основно нефт и рафинирани нефтопродукти), и храни и живи животни*. Повишението на ценовия компонент в групите *химични вещества и продукти и разнообразни готови продукти* е успяло да компенсира намалението на внесените количества и да доведе до номинален ръст на вноса. В останалите стокови групи (*необработени материали, негодни за консумация, артикули, класифицирани според вида на материала, и животински и растителни мазнини, масла и восъци*) повишението на цените не е успяло да компенсира намалението в обемите и номиналната стойност на вноса намалява на годишна база.

Код по стандартизирана международна търговска класификация (SITC)	Номинален ръст на износа, I трим. на 2011=100	Реален ръст на износа, I трим. на 2011=100	Ценови индекс, I трим. на 2011=100
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	129.6	120.9	107.2
Машини, оборудване и превозни средства	121.6	124.6	97.6
Минерални горива, масла и подобни продукти	112.4	100.8	111.5
Храни и живи животни	111.7	102.6	108.9
Химични вещества и продукти	104.7	98.7	106.1
Разнообразни готови продукти, н.д.	103.0	99.2	103.9
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	99.3	98.4	100.8
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	98.6	95.2	103.6
Животински и растителни мазнини, масла и восъци	91.9	82.6	111.2

Източник: НСИ, Групи стоки според Стандартизирана международна търговска класификация (SITC), МФ

¹ Реалният растеж е изчислен, като за дефлатор е използван индекс на цени на вноса на стоки на НСИ, изчислен при база първо тримесечие на 2011 г.

Основни търговски партньори - внос



- **В географската структура на вноса от 2007 г. насам не се наблюдават значителни промени.** Най-съществен, макар и намаляващ, дял продължава да има вноса от ЕС, който за периода януари-април 2012 г. заема 46.8% от общия внос, при достигната максимална стойност от 53.3% през 2009 г. В рамките на ЕС 15, България внася най-много стоки от Германия (9.6%), Италия (6%) и Гърция (5.2%), като при първите две държави делът се понижава през настоящата година спрямо предходните години, докато този на вноса от Гърция за четирите месеца на 2012 г. е близо до средния за периода 2007-2011 г. Сред новите страни-членки прави впечатление активизирането на вноса от Румъния, който от 3.9% през 2007 г. се повиши до 5.8% за изминалите месеци на 2012 г. Вносът на стоки от Русия, която е най-големият търговски партньор на България извън ЕС, повишава значително дела си през 2012 г. до 19.7%, при 16.6% за предходната година и до голяма степен компенсира пониския дял на вноса от ЕС. Като се има предвид, че близо 94% от руския внос представлява горива, то рязкото нарастване на дела му може да се обясни с ценови ефекти от поскъпването на петрола на световните пазари, както и на поскъпването на щатския долар спрямо единната европейска валута. Сред държавите, с които се наблюдава по-забележимо активизиране на търговските отношения през последните години се нарежда Китай. Това е източникът на 7.5% от внесените в България стоки за първите четири месеца на настоящата година, като делът им нараства спрямо 6% за 2011 г. и 5.2% през 2007 г.

Германия: основни стоки за внос, дял в общия внос	2007	2008	2009	2010	2011	I-V 2012
Електрически машини, апарати и части за тях	6.9%	7.4%	8.5%	9.2%	11.4%	21.9%
Автомобили, мотоциклети, велосипеди, ремаркета и полуремаркета	19.7%	18.1%	7.5%	8.9%	10.3%	8.3%
Машини със специално предназначение	8.3%	9.8%	9.6%	7.9%	8.7%	8.1%
Машини и оборудване с общо предназначение и части за тях	8.5%	10.4%	10.5%	7.8%	8.0%	6.6%
Текстил и артикули от текстил (изкл. облекло)	7.6%	5.9%	5.8%	6.1%	6.3%	5.5%
Химически вещества и продукти	1.5%	1.5%	2.0%	2.2%	2.7%	4.5%
Лекарствени вещества и продукти	3.8%	3.7%	5.5%	4.8%	4.1%	3.9%
Други артикули от метал	4.2%	4.4%	4.6%	6.2%	4.4%	3.7%
Други разнообразни готови продукти	2.6%	2.6%	3.1%	3.3%	3.1%	3.1%
Чугун и стомана	2.7%	2.4%	1.7%	1.7%	2.2%	2.7%
Медицински, прецизни, оптични и контролни уреди и апарати	2.4%	2.1%	2.7%	2.2%	2.1%	2.2%

Източник: НСИ, Групи стоки според Стандартизирана международна търговска класификация (SITC), МФ

Русия: основни стоки за внос, дял в общия внос	2007	2008	2009	2010	2011	I-V 2012
Нефт и рафинирани нефтопродукти	5.7%	64.6%	65.1%	72.3%	73.2%	72.3%
Газ, природен и промишлен	1.0%	22.9%	24.4%	20.5%	19.2%	21.5%
Благородни и цветни метали	36.2%	5.7%	1.1%	2.5%	2.8%	2.3%
Въглища, кокс и брикети	14.2%	2.8%	4.4%	0.6%	1.3%	1.2%
Чугун и стомана	12.8%	0.8%	0.7%	0.9%	0.7%	0.6%
Плавателни съдове, локомотиви, мотриси и вагони, въздухоплавателни и космически средства	3.3%	0.5%	0.7%	0.5%	0.1%	0.4%
Хартия, картон и артикули от хартия и картон	2.5%	0.4%	0.7%	0.5%	0.4%	0.4%
Минерални или химични торове	0.6%	0.1%	0.2%	0.2%	0.5%	0.3%
Машини и оборудване за произвеждане на енергия	4.0%	0.3%	0.5%	0.1%	0.1%	0.1%
Неорганични химични вещества	0.6%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%

Източник: НСИ, Групи стоки според Стандартизирана международна търговска класификация (SITC), МФ

Китай: основни стоки за внос, дял в общия внос	2007	2008	2009	2010	2011	I-V 2012
Електрически машини, апарати и части за тях	10.8%	10.1%	11.7%	13.9%	21.4%	34.5%
Машини и оборудване с общо предназначение и части за тях	12.3%	14.1%	11.3%	11.4%	11.9%	9.1%
Автомобили, мотоциклети, велосипеди, ремаркета и полуремаркета	2.6%	2.7%	3.1%	3.9%	3.7%	6.1%
Други разнообразни готови продукти	6.3%	6.8%	8.1%	8.2%	6.2%	4.8%
Текстил и артикули от текстил (изкл. облекло)	4.3%	3.4%	4.1%	4.1%	4.4%	3.5%
Органични химични вещества	2.3%	2.4%	2.4%	3.6%	3.2%	3.5%
Други артикули от метал	6.3%	6.9%	5.2%	5.0%	3.7%	3.3%
Радио-, телевизионна и далекосъобщителна техника	6.4%	6.9%	6.5%	7.3%	4.2%	2.7%
Мебели и техните части; медицинска и хирургическа мебелировка; спални артикули и други подобни	2.9%	3.9%	4.5%	3.7%	2.8%	2.3%
Лекарствени вещества и продукти	0.7%	0.7%	1.2%	1.5%	1.8%	2.3%
Офис и компютърна техника	3.1%	2.5%	1.2%	2.4%	1.8%	2.1%

Източник: НСИ, Групи стоки според Стандартизирана международна търговска класификация (SITC), МФ